

stique des villages en ligne unilatéraux à champs contigus. De même, dans la partie occidentale de la plaine, il y a quelques villages de cette forme (Dravljje, Kleče, Spodnja et Zgornja Šiška).

Les habitations dispersées, entre Šentvid et Vič (Podutik etc.), permettent de croire que ce sont de même des produits d'une colonisation plus récente, sur la partie de la plaine plus argileuse et humide.

Marijan Salopek:

O razvoju trijasa na otoku Visu.

II. dio.

U prvom dijelu ove rasprave (Geografski vestnik II, Ljubljana 1926, p. 101) prvi je put tačnije opisano rasprostiranje i sastav rabeljskih slojeva na otoku Visu. Za potanje stratigrafske i tektonske studije nedostajalo je vremena, jer je pomenuti članak osnovan u glavnom na prijeglednom studiju okoliša Komiže prigodom ekskurzije sa slušačima ljubljanskog univerziteta u augustu 1925.

Ove godine pružila se mogućnost, da pristupim potanjem proučavanju stratigrafskih i tektonskih odnosa u pozadini Komiškog zaliva, o kojima ću na ovom mjestu ukratko izvijestiti i time dopuniti, a dijelom i ispraviti neke ranije iznešene podatke.

Poznato je, da su u pozadini Komiškog zaliva razvijene u znatnom prostranstvu a često i u znatnoj debljini vapnene i dolomitne breče. Te su breče sad slabo vezane sad opet kompaktne, a među njima ima i takovih, koje su starijeg izgleda, pa su bile od česti smatrane kretacijskima.¹

Novijim je ispitivanjima utvrđeno, da su to kvartarne siparske i torentne breče, koje potječu od krednih vapnenaca i dolomita, koji izgrađuju pozadinu Komiškog zaliva. Pored toga ima i dislokacijskih breča naročito na granici trijasa i krede.

Na obalama Komiškog zaliva ne počinje dakle krede brečama. Može se doduše općenito pretpostaviti, da je prvobitni položaj krede na rabeljskim slojevima bio transgresivan, ali je potrebno napose istaknuti, da se u pozadini Komiškog zaliva ne može utvrditi primarni transgresivni položaj krede na trijasu. Prvobitni stratigrafski i tektonski odnosi rabeljskih slojeva i

¹ A. Martelli ih je smatrao turonskima. U prvom dijelu ove rasprave („Geografski vestnik“ II), treba da stoji u tumaču k tab. I, sl. 2: Trijadički sadrni lapori na sjevernoj obali Komiškog zaliva, a na njima kredni dolomiti. U posljednjoj alineji na str. 110 treba da stoji: Taf. II, Abb. 1. Triadische Gipsmergel überdeckt von Schuttbrekzien.

krednih dolomita i vapnenaca ne mogu se više promatrati, jer su kasnijim dislokacijama poremećeni.

Iskonski se dakle položaj krede na rabeljskim slojevima ne može utvrditi ne samo zbog toga, što je granica trijasa i krede često prekrivena debelim naslagama kvartarnih breče, nego i zato, jer je pomenuta granica tektonske prirode. Postoji tektonski kontakt između pomenutih slojeva prouzrokovan rasjedima, kako je to utvrdio H. V e t t e r s² na lijevoj obali Komiškog zaliva, naročito u uvali Pizdice. Međutim ti se pojavi mogu promatrati i u pozadini Komiškog zaliva kao i na desnoj panti. Na nekim se mjestima može utvrditi, da je rasjed inverzan, tako da rasjedne plohe krednih dolomita podilaze pod rabeljske sadrene lapore pod strmim nagibom.

Dugo očekivani opis faune sadrenih lapora kod Komiže dao je H. V e t t e r s u pomenutoj raspravi. Fauna je sabrana u uvali Nove pošte na lijevoj obali Komiškog zaliva pored kame-noloma sadre. Ovo nalazište nije više otkriveno, pa se tek tu i tamo može naći po koji fosil. Na osnovu ove neznatne faune gastropoda, koja sastoji iz kasijanskih i rabeljskih oblika utvrđena je gornjotrijadička starost sadrenih lapora Komiškog zaliva i njihova uska veza s analognom faunom na Mte Garganu.

U najnovije je vrijeme F. N o p c s a³ pokušao svestrano osvijetliti problem adrijatisa, pa je u tu svrhu upotrijebio ne samo stratigrafske i tektonske nego i seizmološke, zoo- i biljno-geografske argumente.

Na ovom ću mjestu samo napomenuti, da F. N o p c s a na temelju nekih bilježaka H. V e t t e r s a i nekih još nedovoljno utvrđenih SW—NE bora na otoku Visu zaključuje, da Vis kao i otoci zapadno i južno od njega ne pripadaju Dinaridima, i to ne samo u stratigrafskom nego i u tektonskom pogledu.

Premda se u Komiškom zalivu na lijevoj i na desnoj obali može u sadrenim laporima utvrditi pružanje WSW—ENE, dakle pružanje koje se unakrštava sa dinarskim, to ipak u rabeljskim slojevima u pozadini Komiškog zaliva postoji od česti i dinarsko pružanje, koje se može na nekim mjestima utvrditi i u kredi.

Zagreb, u decembru 1933.

² H. V e t t e r s: Ein Fossilfund in den triadischen Gipsmergeln von Komiža auf Vis. *Vijesti geol. zavoda III*, Zagreb 1929, p. 86—97.

³ F. N o p c s a: Zur Geschichte der Adria. *Zeitschrift d. deutschen Geologischen Gesellschaft*, Bd. 84, Berlin 1932.

Zusammenfassung.

Über die Entwicklung der Triasformation auf der Insel Vis.

II. Teil.

Auf Grund neuer im Jahre 1933 durchgeführten Studien der stratigraphischen und tektonischen Verhältnisse der Bucht von Komiza werden einige Ergänzungen und Korrekturen zum ersten Teil dieser Arbeit gegeben.

Wenn man auch annehmen könnte, daß die ursprüngliche Lagerung der Kreide auf den Raiblerschichten an der Umrandung der Bucht von Komiza eine transgressive war, so kann doch dieselbe heute nirgends beobachtet werden. Der Kontakt zwischen der Trias und der Kreide ist tektonisch, verursacht durch Brüche, wie sie bereits von H. Vettters am südlichen Küstenarm näher beschrieben wurden. Diese Erscheinungen können aber auch im Hintergrunde der Bucht von Komiza, wie auch am nördlichen Küstenarm konstatiert werden. An einigen Stellen konnte inverser Verwurf beobachtet werden, so daß die Bruchflächen der Kreidedolomiten unter die Gipsmergel steil einschossen.

Die reich und stellenweise auch mächtig entwickelten Kalk- und Dolomitbrekzien sind teils kompakt, teils locker. Einige besitzen älteren Habitus und wurden teilweise als kretazisch betrachtet. Nach neueren Untersuchungen handelt es sich um quartäre Schutt- und Torentbrekzien, die aus den Kalken und Dolomiten der Umrandung der Bucht herkommen. Daneben kommen auch an der Grenze der Trias und Kreide Dislokationbrekzien vor.

Die Fundstelle der von H. Vettters gesammelten obertriadischen Gastropodenfauna in der kleinen Bucht von Nova pošta ist heute nicht mehr aufgeschlossen.

In neuester Zeit wurde von F. Nopcsa auf Grund einiger noch unsicherer Angaben die Insel Vis samt den Inseln westlich und südlich davon in stratigraphischer und tektonischer Hinsicht von den Dinariden abgetrennt.

An der linken und rechten Flanke der Bucht von Komiza streichen zwar die Gipsmergel WSW—ONO, doch kann im Hintergrunde der Bucht stellenweise auch dinarisches Streichen beobachtet werden und zwar sowohl in den Raiblerschichten wie auch in der Kreide.

Marijan Dobovšek:

O gibanju prebivalstva Kranjske in posebej radovljiške dekanije od Valvasorja do danes.

(Poskusna študija.)

Uporabljeni viri in literatura:

Arhiv ljubljanske škofije:

- 1.) Pfarr-Eintheilungsoperatio ... 1782/3 samt 2 Beylagen: Tabelařischer Ausweis deren in oberkrainerischen Kreis zu errichtenden Vicariaten u. Lokal Kaplanayen, dann neue Eintheilung deren bereits bestehenden Pfarrn nach den erhaltenen Instructio Regeln.
- 2.) Rojstne in mrliške matrike lj. škofije od 1835. l. dalje.
- 3.) Šematizmi lj. škofije (začno z l. 1793.).

Arhiv stol. kapitlja v Ljubljani: